

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی: پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۸۵۵۴۸

عنوان درس: نظام های عرضه خدمات سلامت

نوع و تعداد واحد: ۱ واحد نظری

دروس پیش نیاز یا همزمان: ندارد

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی ارشد پرستاری ترم ۳ نیمسال تحصیلی اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

مکان: کلاس شماره

زمان کلاس: چهارشنبه ها ۸ تا ۱۰ صبح

مدرسین: دکتر خراسانی و دکتر افشاری

مسئول درس: دکتر پروانه خراسانی

زمان حضور در دفتر کار: یک شنبه و سه شنبه ۲ تا ۵

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۸۸ ایمیل: khorasanp@gmail.com khorasanip@nm.mui.ac.ir

آدرس اینترنتی: <https://profiles.mui.ac.ir/parvaneh-khorasani>

شرح درس: پرستاری سلامت جامعه بعنوان یک رشته تاثیرگذار و عضو فعال در تیم سلامت و سهیم در سیاستهای نظام ارائه خدمات بهداشتی است. بنابراین آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه با انواع نظام ها، موسسات و سازمانهای عرضه خدمات سلامت از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان پرستاری سلامت جامعه با انواع نظام ها سازمان ها و مفاهیم ارائه خدمات سلامت به نحوی که بتوانند با شناسایی فرصت ها و چالش های موجود در طرح تحول سلامت، به عنوان عضوی فعال در تیم سلامت، نقش محوری در سیاست گذاری، ارائه خدمت، ارزشیابی و بهبود کیفیت خدمات بهداشتی تیم سلامت ایفا کنند.

اهداف رفتاری:

در پایان این درس از دانشجویان انتظار می رود:

۱- انواع نظام های ارائه خدمات بهداشتی در ایران و جهان را نام برده و با یکدیگر مقایسه نمایند.

- ۲- تاریخچه توسعه، اهداف و رویکردهای نظام های عرضه خدمات سلامت را شرح دهند.
- ۳- عوامل تاثیرگذار بر نحوه ارائه خدمات بهداشتی در نظامهای مختلف را توضیح داده و تحلیل نمایند.
- ۴- خدمات اساسی بهداشت (Basic Health Service) و مراقبت اولیه بهداشتی (Primary Health Care) را شرح دهند.
- ۵- تدارک عرضه خدمات بهداشتی با رویکرد ارتقای سلامت و خودمراقبتی در دو حوزه بهداشت و درمان در کشور ما را تحلیل نمایند.
- ۶- انواع سازمانها و موسسات خدمات سلامت را نام برده و خدمات پرستاران در این موسسات را توضیح دهند.
- ۷- پایش وضعیت سلامتی و اثربخشی خدمات در نظام عرضه خدمات سلامت را تحلیل نمایند.
- ۸- روش ها و شاخص های مهم پایش وضعیت سلامتی را دسته بندی و اهم آنها را به تفکیک نام ببرند.
- ۹- انواع مدل های ارائه خدمات پرستاری را نام برده و توضیح دهند.
- ۱۰- انواع نقش ها و خدمات عمومی و تخصصی پرستاران در نظام سلامت را توضیح دهند.
- ۱۱- مدیریت کیفیت و مدل های بهبود کیفیت در نظام عرضه خدمات سلامت را شرح دهند.
- ۱۲- راهکارهای بازنگری و اصلاحات در نظام های عرضه خدمات سلامت و ارزشیابی و اثر نهایی در سلامتی را توضیح دهند.
- ۱۳- تخصیص منابع در نظام های ارائه خدمات سلامت را شرح دهند.
- ۱۴- بحران نیروی کار در نظام های عرضه خدمات سلامت را شرح داده و تحلیل نمایند.
- ۱۵- مقایسه نظام ارائه خدمات سلامت، مدل های ارائه خدمات پرستاری و انواع موسسات و سازمان های ارائه خدمات پرستاری ایران با یکی از کشورهای اروپا، آمریکا/کانادا، ژاپن و ... را به صورت یک مطالعه تطبیقی تدوین نمایند.
- ۱۶- چالش ها و فرصت های طرح تحول سلامت در پرستاری را به صورت یک سمینار گروهی (یک ساعته) ارائه دهند.

روش تدریس و شیوه اداره درس :

تلفیقی حضوری و مجازی (آفلاین و آنلاین) با تدریس به روش سخنرانی، بحث گروهی و کاوشگری در منابع اینترنتی، کتب، روزنامه ها و مجلات معتبر

ابزار مورد نیاز تدریس:

اسلاید و فایل صوتی، منابع دیجیتال و تجهیزات مرتبط با استفاده از سامانه یادگیری الکترونیک نوید و کلاسهای همزمان (سامانه رایانه/ سیستم اندروید با نرم افزار ادوبی کانکت و فلش پلیر، وب کم و میکروفن و اتصال به اینترنت پرسرعت)

وظایف فراگیران:

- حضور کامل و به موقع در کلاس درس (طبق مقررات آموزشی)
- شرکت فعال در بحث و گفتگوهای حضوری و مجازی آنلاین / آفلاین (سامانه نوید) ، بارگذاری پی دی اف یا متن مقالات مرتبط با تکالیف از یک الی دو روز قبل از تاریخ جلسات بر اساس برنامه پیوست و ارائه به موقع تکالیف فردی و گروهی طبق جدول زمانی طرح درس

- نشان دادن توانمندی و آمادگی علمی با ارایه مستندات و اطلاعات زمینه ای بر پایه مقالات و شواهد معتبر و ذکر منابع در مطالعات خارج از کلاس (کتاب، مجلات، منابع الکترونیک و کتابخانه دیجیتال)

- قوانین و مقررات کلاس:

- رعایت شئون اخلاقی، آموزشی در ارتباطات حقیقی و مجازی و تعاملات گروهی و بین فردی
- پاسخگویی به موقع در گروه مجازی که برای هماهنگی های درسی تشکیل شده و تایید مطالعه محتواها (منابع بارگذاری شده اساتید در سامانه نوید) در مهلت مقرر (یک الی دو هفته)
- بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص معاون محترم آموزشی دانشکده مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک ساعت غیبت غیر موجه قابل بخشش - یک جلسه معادل دو ساعت غیبت غیر موجه کسر ۱ نمره
- سه ساعت غیبت غیر موجه ۲/۵ نمره - دو جلسه معادل چهار ساعت غیبت غیر موجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود مقرر گردید به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید. بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

شیوه ارزشیابی و تفکیک نمرات:

ردیف	فعالیت	نمره از ۱۰۰
۱	حضور فعال کلاسی بارگذاری مقالات	۵
۲	شرکت در بحث /گفت وگو سامانه نوید(تا آخر آبان) با بارگذاری مقالات مقایسه نظام سلامت ایران با سایر کشورها.....	۱۰
۳	ارایه سمینار در موضوع انتخابی در کلاس	۱۰
۴	ارائه گزارش مکتوب (۱ کتاب مرتبط و ۵ مقاله + بیب کارت) موضوع منتخب	۱۵
۵	آزمون پایان ترم	۶۰
		۱۰۰

Active learning, Analytic and Critical thinking, Presentation, Articles/ Bib carts

- ۱ نمره مشارکت فعال در جلسات حضوری با مطالعه آمادگی و ارائه مرتبط با عنوان جلسه
- ۲ نمره شرکت در بحث /گفت وگو سامانه نوید(تا آخر آبان) مقایسه نظام سلامت ایران با سایر کشورها (اروپا- آمریکا- آفریقا- استرالیا از نظر انواع پوشش بیمه (خصوصی و دولتی و تکمیلی و بیماریهای خاص و مزمن) ، انواع نقش ها و خدمات عمومی و تخصصی پرستاران - مقایسه شرح وظایف پرستاران در مراکز درمانی و بهداشتی با ذکر منابع و مستندات از Ref8, ch: 13,14,15: (447-525)+slid, Articles 7 و Ref 1,16 و Ref12:Article
- ۳ نمره بارگذاری پی دی اف + بیب کارت خلاصه متن از ۵ مقاله و ۱ کتاب مرتبط با مباحث مربوط به جلسات ۳ تا ۶ (انفرادی)
- ۲ نمره ارائه سمینار (تحلیل، نقد، جمع بندی و ارائه کتبی و شفاهی یکی از موضوعات منتخب از منابع معتبر+ مقالات خود و دوستان
- ۱۲ نمره آزمون پایان ترم (در دو بخش تستی تشریحی (مبتنی بر شواهد معتبر کتابخانه دیجیتال تحلیل های کاربردی)

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- 1) Stanhope, M. Lancaster, J. Foundations of nursing in the community, Mosby, Last Edition.
- 2) Talbot, L. Verrinder G. Promoting health-The primary health care approach, Elsevier, Last Edition.
- 3) Clark, M. J. Community health nursing-Advocacy for population health, Prentice Hall, Last edition.
- 4) Allender J. A., Rector Ch. & Warner K.D. Community & Public Health Nursing, Promoting the Public's Health. 8th ed. Wolters Kluwer Health | Lippincott Williams & Wilkins. .Co, 2014.
- 5) Merson, M H Balck, R E Mills A, International public health, Jones and Bartlett, Last edition.
- 6) Seedhouse D. The foundation for achievement health, John Wiley and Sons. LTD, Last Edition
- 7) Katz L. Pabordy A. and Doughins J. Promoting Health: Knowledge and practice, The Open University, Last Edition.
- 8) Nies MA& McEwen M. Community\Public Health Nursing & promoting the health of population. 7th ed. Elsevier, Inc. 2019 .

منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر و مطالعه بیشتر:

- ۸) مکنزی، جیمز اف. برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه های ارتقای سلامت. ترجمه شهرام رفیعی. ناشر: مهرآروش. تهران ۱۳۸۹. فصلهای ۱۳، ۱۴ و ۱۵
- ۹) لامعی، ابوالفتح. مدیریت جامع کیفیت و تحقیق در نظام سلامت. ناشر: دانشگاه علوم پزشکی ارومیه. ۱۳۸۰
- ۱۰) یارمحمدیان، محمد حسین. بهرامی، سوسن. نیازسنجی در سازمانهای بهداشتی درمانی و آموزشی سیستم بهداشت و درمان. ناشر: هنرهای زیبا. اصفهان. ۱۳۸۴.
- ۱۱) شجاعی تهرانی، حسین. کلیات خدمات بهداشتی. درنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی. آخرین چاپ .
- ۱۲) مجلات مدیریت اطلاعات سلامت. تحقیقات نظام سلامت و ... داده پایگاه ها و سایتها معتبر: سازمان بهداشت جهانی who.int وزارت بهداشت و دانشگاه ها و کتاب شرح وظایف رده های عمومی و تخصصی پرستاری.
- ۱۳) شیرازی، مریم. آشنایی با نحوه محاسبه و تفسیر شاخص های بهداشتی. چاپ اول. اصفهان. انتشارات کنکاش. ۱۳۹۱
- ۱۴) خراسانی، پروانه. درنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱: اصول و مبانی بهداشت و مراقبتهای بهداشتی اولیه. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد ۱۳۸۷
- ۱۵) حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. تهران. انتشارات ارجمند. چاپ آخر.

۱۶) باقری لنکرانی کامران و همکاران. به داشت: دانش و تجارب مدیران ارشد و خبرگان در روند توسعه شبکه های بهداشتی ایران. تهران: خسروی، ۱۳۹۳.

۱۷) جنتی، علی و حسین جباری بیرامی. سطح بندی خدمات در نظام سلامت. تبریز: انتشارات شروین، ۱۳۹۱.

۱۸) آخرین آیین نامه های پرستاری، بخشنامه ها و دستورالعمل های بهداشتی مراکز بهداشت، مدارس، بیمارستان و مراکز مورد بازدید

پایگاههای اینترنتی قابل استفاده برای درس

Magiran.com , Iranmedex.com

diglib.mui.ac.ir, e-Books: Books.google.com, Digital library

Nursing sites, Nursing & Midwifery schools

*شناسنامه کامل درس در Web site دانشکده به آدرس www.nm.mui.ac.ir در دسترس می باشد.

به نام آن که جان را فکرت آموخت

عنوان درس: نظام های عرضه خدمات سلامت شماره درس: ۵۸۵۵۴۸ نیمسال تحصیلی و سال: نیمسال اول ۱۴۰۱-
۱۴۰۲

رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری ترم ۳ زمان: چهارشنبه ها ۸ تا ۱۰ صبح

جدول زمان بندی کلاس درس ترکیبی(حضوری و غیرحضوری)

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۱/۶/۲۳	معرفی طرح درس و نظام های ارائه خدمات سلامت در ایران و جهان	حضوری ☒ آفلاین ☒	شرکت فعال در فضاهای مشارکتی و تعاملات آفلاین نوید	دکتر خراسانی
۲	۱۴۰۱/۶/۳۰	مقایسه مدل‌های عرضه خدمات سلامت در ایران و جهان(مقایسه ایران با استرالیا- چین - ژاپن- عربستان و کشورهای عربی و آمریکا و کانادا و انگلیس و آلمان)	آفلاین ☒	(بحث آفلاین ۱ تا آخر مهر)	دکتر خراسانی
۳	۱۴۰۱/۷/۶	انواع خدمات و موسسات بهداشتی، شاخص های پایش سلامت، اثربخشی خدمات و توسعه انسانی نظام سلامت	حضوری ☒	شرکت فعال در فضاهای مشارکتی و تعاملات آفلاین نوید(بحث آفلاین ۲ تا نیمه آبان)	دکتر خراسانی
۴	۱۴۰۱/۷/۲۰	، PHC .Basic Health Services ، تاریخچه ارتقای سلامت و خودمراقبتی در حوزه های بهداشت و درمان، استانداردهای Health Promoting Hospitals و نقش پرستاران	حضوری ☒	مطالعه قبلی منابع و پاسخگویی کلاسی شرکت فعال در فضاهای مشارکتی و تعاملات آفلاین نوید	دکتر افشاری
۵	۱۴۰۱/۷/۲۷	تخصیص منابع در نظامهای ارائه خدمات سلامت ، بحران نیروی کار ، تحول نظام سلامت در ایران و جهان	حضوری ☒	بارگذاری ۳مقاله مرتبط با هر یک از ۳ موضوع جلسه در سامانه نوید	دکتر افشاری
۶	۱۴۰۱/۸/۴	مدلهای ارائه خدمات پرستاری و نقش های حرفه ای پرستاران	آفلاین ☒	(قبل از کلاس) بارگذاری کتاب یا فصلی از کتاب با موضوع مدیریت موردی و نقش پرستار و سایر کادر درمان در مدیریت بیماریهای مزمن (به همراه بحث در کلاس)۱ آخر آبان	دکتر خراسانی
۷	۱۴۰۱/۸/۱۱	مدیریت کیفیت در نظام عرضه خدمات سلامت	حضوری ☒	(قبل از کلاس) بارگذاری مقالات منتخب	دکتر خراسانی

دکتر خراسانی	مشارکت در سوال و جواب نقد و خود ارزیابی	☒ حضوری ☒ آفلاین	Presentation دانشجویان (جمع بندی، تحلیل نقادانه و بحث مقالات تکالیف موضوعی جلسات ۱ تا ۶) هر دانشجو ۲۰-۳۰ دقیقه	۱۴۰۱/۹/۲	۸
				۱۴۰۱/۹/۱۶	۹
			آزمون پایان ترم و تحویل تکالیف	دی ماه ۱۴۰۱	